

05 מאי 2020
י"א אייר תש"פ

סקר ציפיות בתעשייה לחודשים אפריל - יוני 2020 ממצאים סופיים

על בסיס תשובותיהן של כ-115 חברות תעשייתיות שענו לסקר מאמצע מרץ 2020 ועד אמצע אפריל 2020

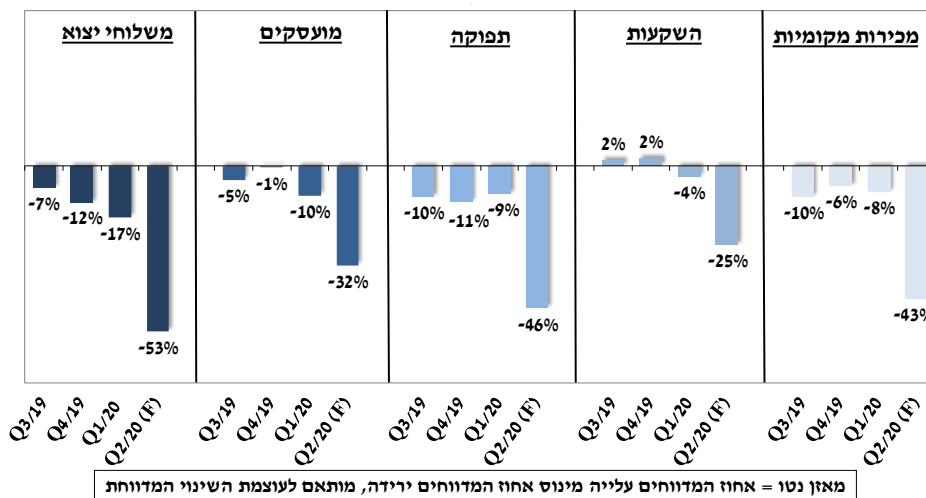
דיווחי התעשייתיים לרבע הראשון של 2020 - עת תחילת התפשטות נגיף הקורונה ברחבי העולם:

- נמשכה הנסיגה בתפוקת התעשייה
- ירידה נוספת במכירות התעשייה לשוק המקומי
- העמקת הנסיגה במשלוחי היצוא
- ירידה במצבת העובדים בתעשייה
- נסיגה בהשקעות הנכסות קבועים, זאת לראשונה מזה כשמונה שנים
- התכווצות הפעילות החברות התעשייתיות הרב - לאומיות בחו"ל

תחזיות התעשייתיים לרבע השני של 2020¹:

- ירידה חדה ביותר בתפוקת התעשייה על רקע צמצום פעילות המפעלים בהתאם להנחיות הממשלה
- צניחה במכירות לשוק המקומי
- נסיגה חדה ביותר במשלוחי היצוא
- צמצום חד במצבת העובדים בתעשייה
- צפי לקיטון בולט בהשקעות בתעשייה
- צפי להתכווצות פעילותן של חברות התעשייה הרב - לאומיות בחו"ל על רקע התפשטות הנגיף ברחבי העולם

תחזיות התעשייתיים לרבע הראשון של 2020 (מאזן נטו)

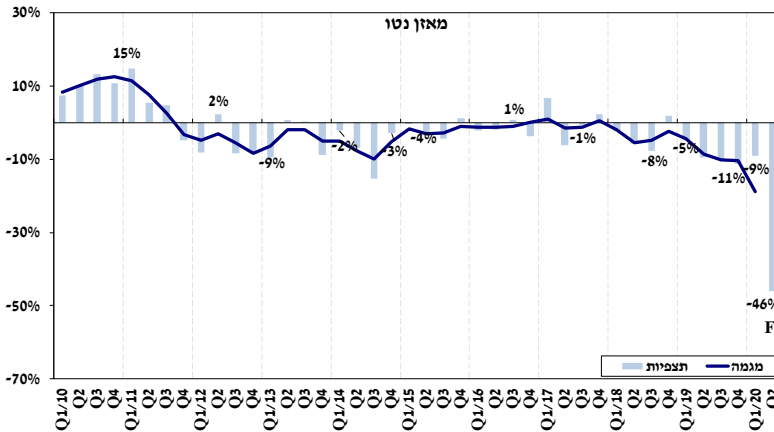

¹ החל משנת 2014 מבצעת המחלקה למחקר כלכלי ניכוי מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשייתיים, זאת מאחר ובמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשייתיים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. ניתוח זה מתייחס לתחזיות התעשייתיים מנוכות במקדם ההטייה שנמצא לכל פרמטר. לפרטים נוספים ראה הסבר בנספח מתודולוגי.

סקר ציפיות בתעשייה לחודשים אפריל - יוני 2020

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2010 - 2020

ברבע הראשון של 2020 נמשכה הנסיגה בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשייתיים מצביעים על מאזן נטו² שלילי של כ- 9%, זאת בהמשך לירידה בקצב של כ- 11% ברבע האחרון של 2019.

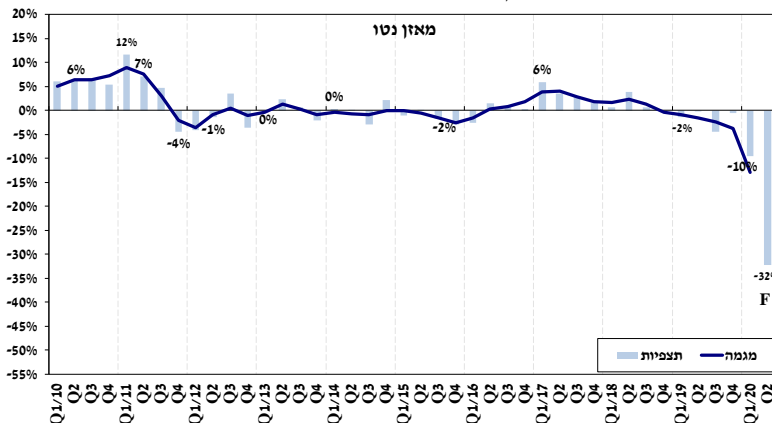
במקביל, חלה ירידה **בניצולת הציוד בתעשייה:** מאזן נטו² שלילי של כ- 1%, בהמשך לירידה של כ- 4% בסקר הקודם.

בנוסף, דווח על מאזן נטו² שלילי חד של כ- 8% במלאי חומרי הגלם, לצד מאזן נטו² שלילי של כ- 3% במלאי המוצרים המוגמרים.

לרבע השני של 2020 צופים התעשייתיים ירידה חדה ביותר בתפוקתם: מאזן נטו שלילי חזוי של כ- 346%. זאת לאור התפשטות נגיף הקורונה בישראל והחלטת משרד הבריאות והממשלה לצמצם את הפעילות העסקים ולעבור למתכונת עבודה בהתאם לתקנות לשעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש - התשי"ף-2020), עסקים אשר אינם חיוניים רשאים לפעול בהיקף העסקה של לכל היותר 15% ממצבת העובדים.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2010 - 2020

ברבע הראשון של 2020 נרשמה ירידה במצבת העובדים בתעשייה: דיווחי התעשייתיים מצביעים על מאזן נטו² שלילי חד של כ- 10%, זאת לאחר דיווח שלילי מתון של כ- 1% ברבע האחרון של 2019.

במקביל, **הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך:** אחוז התעשייתיים המדווחים על קושי בתחילת 2020 עמד על כ- 83%, בהמשך לשיעור של כ- 88% ברבע שקדם.

להערכת התעשייתיים, ברבע השני של 2020

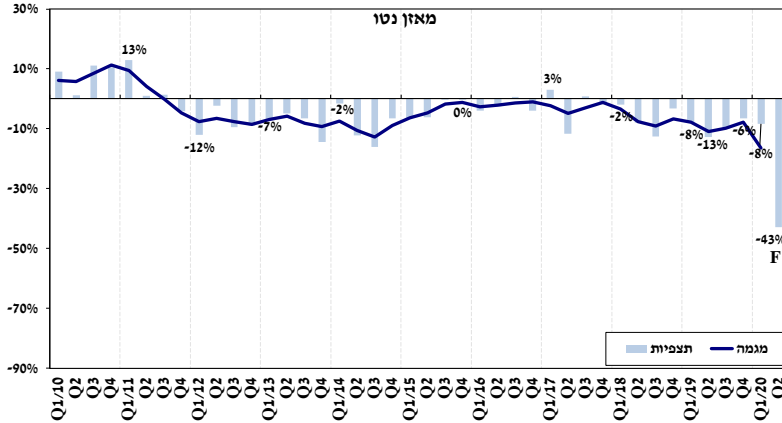
צפויה העמקה בקצב הצמצום מצבת העובדים בתעשייה: מאזן נטו חזוי³ שלילי חד ביותר של כ- 32%, זאת לאור הירידה בפעילות העסקית בשל משבר התפשטות נגיף הקורונה.

² מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

³ מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2004-2013) בין תחזיות התעשייתיים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2010 - 2020

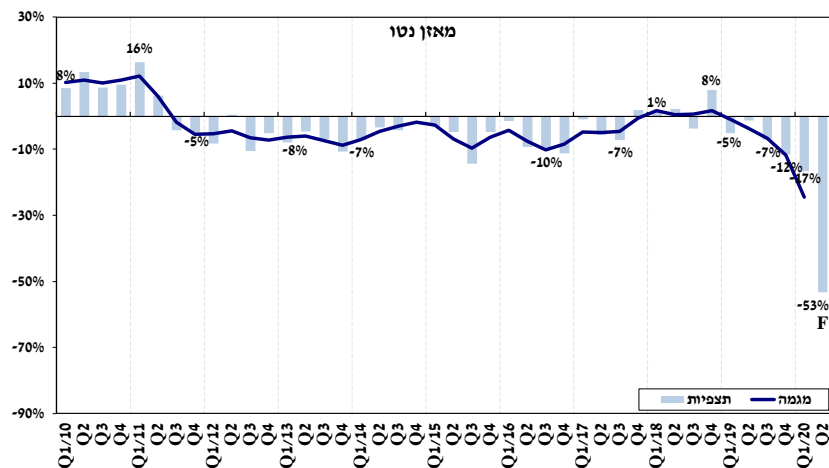

ברבע הראשון של 2020 נמשכה הנסיגה במכירות התעשייה לשוק המקומי: מאזן נטו² שלילי של כ- 8%, זאת בהמשך למאזן נטו² שלילי של כ- 6% בסקר הקודם.

לרבע השני של השנה צופים התעשייתיים צמצום חד במכירות לשוק המקומי: מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 43%, אשר משקף פאסימיות רבה באשר להתפתחות המכירות המקומיות על רקע צמצום פעילות התעשייה לאור תקנות הממשלה והירידה בביקושים בתקופה הנסקרת.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2010 - 2020

בתחילת השנה העמיקה הנסיגה במשלוחי היצוא: מאזן נטו² שלילי חד של כ- 17%, זאת לאחר מאזן נטו² שלילי של כ- 12% ברבע האחרון של 2019. זאת בשל שיבושים בנתיב האווירי למשלוח סחורות וירידה בהיקף ההזמנות העולמיות כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה.

במקביל, נמשכה השחיקה ברווחיות היצוא: מאזן נטו² שלילי של כ- 19% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזן נטו² שלילי של כ- 37% ברבע האחרון של 2019. נציין, כי ככל הנראה השחיקה ברווחיות נובעת מהשפעת הייסוף המצטברת בשערו של השקל ביחס למטבע הדולר.

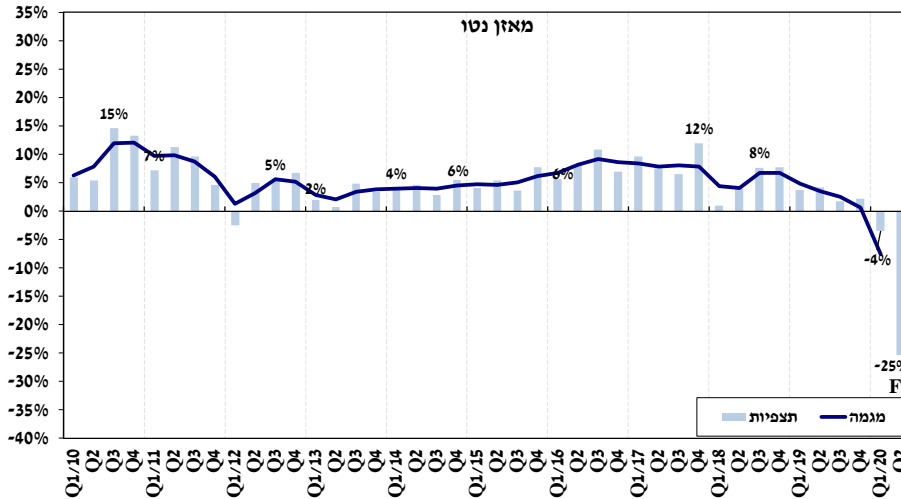
כמו כן, **ירידה נוספת נרשמה במחירי היצוא במונחי מט"ח בתחילת 2020: מאזן נטו² שלילי של כ- 14%, בהמשך למאזן נטו² שלילי חד של כ- 21% בסקר הקודם. ירידת מחירים זו, נגזרה בין היתר מייסוף בשערו של השקל ביחס לדולר, זאת לצד קשיי היצואנים בתחרות הגלובלית הקשה, אשר מאלצת אותם בהתמדה להוריד מחירים במונחי מט"ח.**

לרבע השני של השנה צופים התעשייתיים צניחה במשלוחי יצוא, מאזן נטו שלילי חזוי³ חד ביותר של כ- 53%, לצד צפי לירידה נוספת במחירי היצוא במונחי מט"ח (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 19%). זאת הן על רקע הפחתת פעילות המפעלים בישראל בהתאם להנחיות משרד הבריאות והן כתוצאה מסגירת מרבית מעברי המדינות לסחורות למניעת הידבקות וירידה בביקושים.

הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: ביקושים עולמיים, עלויות ייצור מקומיות, מחירים עולמיים וקשיי שיווק וחדירה לשווקים.

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2010 - 2020

ברבע הראשון של 2020 חלה נסיגה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים, לראשונה מזה כשמונה שנים: מאזן נטו² שלילי של כ- 4%, לאחר מאזן נטו² חיובי בשיעור של כ- 2% ברבע האחרון של 2019.

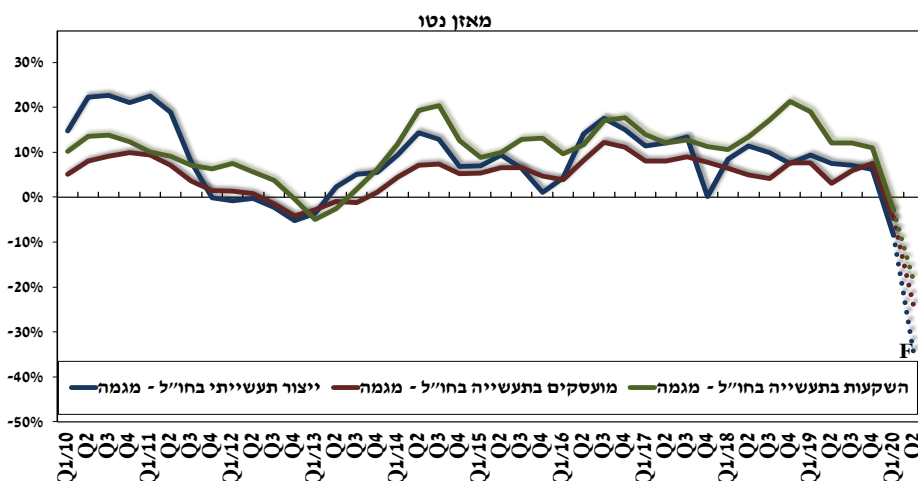
יחד עם זאת, דיווחו התעשיינים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו² חיובי של כ- 7% בתקופה הנסקרת, בהמשך למגמת עלייה בהוצאות אשר נמשכת זה למעלה מעשור⁴.

לרבע השני של השנה צופים

התעשיינים צמצום חד בהשקעות התעשייה: מאזן נטו שלילי³ של כ- 25%, ככל הנראה צמצום זה הינו צעד נוסף אותנו נוקטים התעשיינים כהתמודדות עם השלכות נזקי המשבר. בנוסף, צופים התעשיינים זינוק בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו חזוי³ חיובי של כ- 16%, זאת גם לאור השלכות המשבר. ברבע השני של 2020 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: כ- 53% מהתעשיינים שנוקקו לאשראי חדש, נתקלו בקושי בקבלתו, בהמשך לשיעור של כ- 40% ברבע האחרון של 2019. במקביל, המשיכו התעשיינים לדווח על קשיים בשמירה על מסגרת אשראי קיימת: כ- 47% בהמשך לכ- 41% שדיווחו על קושי בסקר הקודם.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2010 - 2020

ברבע הראשון של 2020 נרשמה לראשונה מזה כארבע שנים נסיגה בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי של כ- 5%, לאחר מאזן נטו חיובי של כ- 11% ברבע האחרון של 2019.

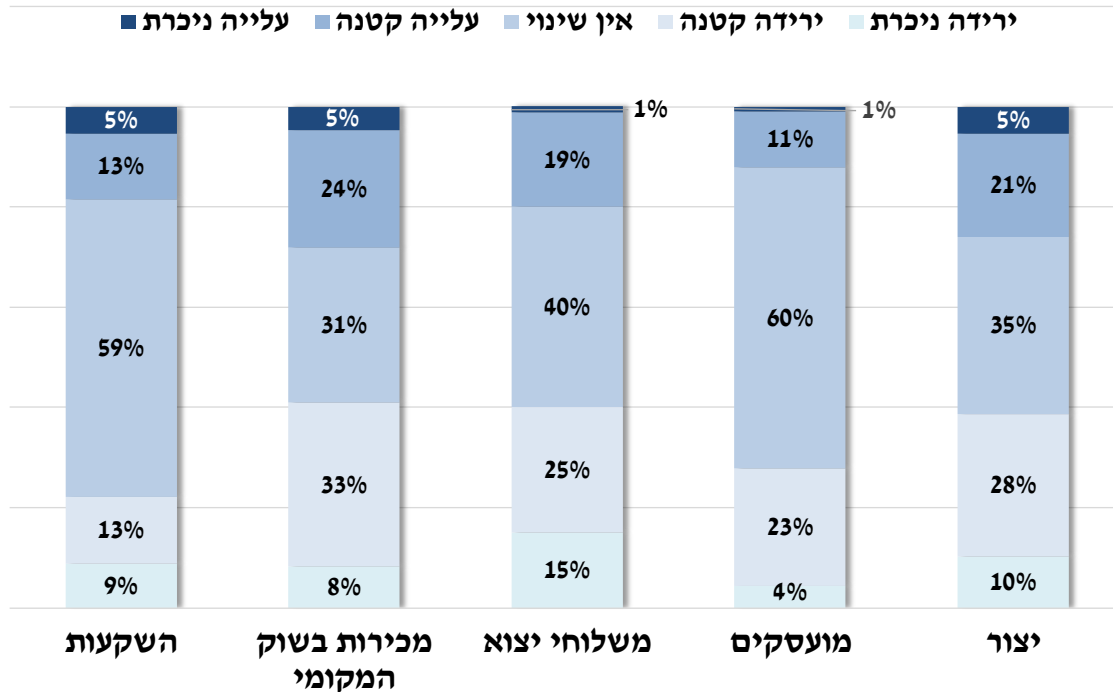
במקביל, נרשמו פיטורי עובדים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי של כ- 3%, לאחר מאזן נטו חיובי של כ- 13% בסקר הקודם.

בנוסף, ירידה חלה בהשקעות המפעלים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי חד של כ- 7% נרשם ברבע הראשון של 2020, לאחר מאזן חיובי בשיעור של כ- 21% ברבע הקודם.

לרבע השני של השנה צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות התכווצות ניכרת בפעילותן בחו"ל: צניחה בתפוקתן בחו"ל (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 35%), לצד צפי לפיטורי עובדים נוספים (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 25%) וצמצום חד בהשקעות (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 19%).

⁴ למעט קיפאון בהוצאות המימון הריאליות ברבע הראשון של 2015.

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים
תוצאות הרבעון הראשון של 2020

נספח מתודולוגי – מקדם ההטייה

החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי נכוי מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר ובמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

מקדם ההטייה - הפער הממוצע בעשור החולף⁵ שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים⁶ למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

השקעות	מועסקים	שוק מקומי	יצוא	תפוקה	פרמטר סה"כ תעשייה
0.5	-1.6	2.1	4.0	4.0	

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר הכלכלי:

מילה סויפר, מנהלת המחלקה

קלייר סלע, כלכלנית המחלקה

טלפון: 03-5198807

⁵ מהרבע הראשון של 2004 ועד לרבע האחרון של 2013.

⁶ אחוז התעשיינים המדווחים על גידול, פחות אחוז המדווחים על נסיגה, משוקלל לפי עוצמת השינוי המדווחות.